

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83873,Bialoborski-Eustachy.html>
2022-10-02, 08:07

Białoborski Eustachy

BIAŁOBORSKI Eustachy (29 II 1890, Lwów – 9 VII 1960, Kraków), wynalazca, popularyzator. Pochodził z rodziny urzędniczej.

Ukończył studia z zakresu matematyki i fizyki na Uniw. Lwowskim oraz mechaniki w Szkole Politechnicznej we Lwowie. Od 1911 zajmował się zagadnieniem udźwiękowienia filmu. W 1912 opatentował m.in. w Austrii (3 IV) i Francji (25 XI) urządzenie do fotograficznego nagrywania i odtwarzania dźwięku z modulatorem światła w układzie galwanometru strunowego (we Francji pod nazwą Appareil à enregistreur et à reproduire des ondes acoustiques). W systemie tym struna, przez którą przepływa modulowany akustycznie prąd, umieszczona jest w stałym polu magnetycznym. Zmiany natężenia przepływającego przez strunę prądu powodują jej odchylenie się. Ponieważ struna umieszczona jest w strumieniu światła padającego przez układ optyczny na kliszę, powoduje to zmienne naświetlanie materiału światłoczułego. Uważa się, że wynalazek B. stał się inspiracją dla kolejnych techników pracujących nad udźwiękowieniem filmu jako prototyp tzw. zaworów świetlnych, czyli aparatów modulujących, w których zmianie ulegała szerokość szczeliny, przez którą była naświetlana klisza, a kierunek strumienia pozostawał stały. B. prowadził publiczne pokazy swojego systemu, do czego wykorzystywał adaptowane urządzenia innych firm. Pierwsza demonstracja miała miejsce w Paryżu w 1914, przy użyciu zaadaptowanej przez B. aparatury firmy Gaumont. Po zakończeniu I wojny światowej, w trakcie której zniszczeniu uległo jego lwowskie laboratorium, B. prowadził we Lwowie przedstawicielstwo Fabryki Maszyn Tkackich i Elektromotorów „Gregor Schwabe” z Bielska Białej. Okres II wojny światowej przeżył w Kielcach. Po 1945 osiadł w Krakowie, gdzie poświęcił się popularyzacji, głównie kosmonautyki. Opublikował m.in. *Pociąg w nieznanie* (1955), *12 opowieści o lotach kosmicznych* (1957), *Rakieta*

międzyplanetarna (1960), *Tajniki lotu rakiety* (1961). Jedną z jego książek ukazała się w NRD (1958). Opublikował również swoje wspomnienia z pracy nad systemem filmu dźwiękowego (1948). Był członkiem m.in. British Interplanetary Society oraz współzałożycielem i wiceprezesem krakowskiego oddziału Polskiego Tow. Astronautycznego.

SPPT (J. Kubiowski).

R. Wajdowicz: *Maszyny mówiące*, Warszawa 1966.

Sławomir Łotysz

[Poprzedni](#)
[Następny](#)